

دومین کنگره بین المللی جغرافیا و توسعه پایدار
Second International Congress Geography and Sustainable Development
بررسی نقش منطقه آزاد چابهار بر شبکه شهری نمونه موردی استان
سیستان و بلوچستان

سجاد بازدار 1، مجتبی رفیعیان 2
1 دانشجوی دکترای، جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد
2 عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس

چکیده

امروزه شهرنشینی به معیشت غالب دنیا تبدیل گردیده و دنیا با سرعت به سمت شهری شدن در حرکت است. در مقابل عدم تعادل از جمله ویژگی شهرهای، کشورهای جهان سوم می باشد. که این ویژگی معلول نتایج سیاست های رشد قطبی به شمار می آید. در نتیجه این سیاست، تعداد محدودی از مناطق نقش کلیدی داشته و سایر مناطق به صورت حاشیه ای عمل می نمایند. و در عین حال این مناطق (آزاد) می توانند نقش موثری در تنظیم شبکه شهری داشته باشند. بنابراین پژوهش حاضر با رویکرد توسعه ای - کاربردی و روش تحقیق توصیفی - تحلیلی به بررسی موضوع شبکه شهری استان سیستان و بلوچستان با نقش منطقه آزاد چابهار پرداخته است. که در این رابطه از شاخص چهار شهر مهتا (Mahta Four City Index) و ضریب آنتروپی (Entropy Index) جهت تعیین شبکه شهری و با مدل TOPSIS به بررسی جایگاه چابهار در استان پرداخته، لازم به ذکر است نرم افزارهای مورد استفاده شامل GRAFER3، GIS و EXCEL، MINITAB می باشد. که نتایج تحقیق نشان داده است: منطقه آزاد چابهار به عنوان شهری در استان در حالت میانه توسعه و فقر قرار داد. همچنین بر اساس میزان TOPSIS بدست آمده میانگین آن در کل استان برابر 0.22 درصد بوده که چابهار با میزان TOPSIS 0.17 درصد در حالت متوسط شهرهای استان قرار دارد. البته کمترین آن برابر 0.03 درصد مربوط به شهر زهک و بیشتر میزان TOPSIS برابر 0.94 درصد مربوط به شهر زاهدان می باشد.

کلمات کلیدی: منطقه ای آزاد، چابهار، مدل و تکنیک، شبکه و نظام شهری، سیستان و بلوچستان.